

Hilmar Snorrason, skólustjóri Slysvarnarskóla sjómanna. Aðrir myndir eru frá fundi verkefnastjórnar SMACS verkefnisins sem haldinn var í Reykjavík nýverið

Öryggi sjófarenda á Norðurslóðum

Hafsvæði norðurslóða verða vinsælli meðal sjófarenda með hverju árinu. Þetta á bæði við um umferð stærri skipa svo sem vegna flutningastarfsmis og einnig smærra báta, hvort heldur skemmti- eða fiskibáta. Hnattræn hlýnun hefur vakið áhyggju á svæðinu og gert það aðgengilegra. En ishafið er eftir sem áður hættuslóð fyrir margra hluta sakir. Það er, enn sem komið er, úr alfaraleið, veðrabrögð og þar öðretknanleg og varhugaverð. Því er margt að verast.

Slysvarnarskóli sjómanna tekur um þessar mundir þátt í alþjóðlega verkefni sem miðar að því að efla verkefnið gegna umfrá enda heitinu Small Craft Emergency Response and Survival Training for Arctic Conditions (SMACS). Eins og nafnið bendir til erfiðs þáttar að siglingum smærra báta, þ. e. þáttar sem eru styttri en 15 m að lengd. Auk íslendinga koma aðilar frá Noregi, Svíþjóð og Írlandi að verkefninu, sem er hluti af Norðurslóðastíðum Evrópusambandsins og hóstað af sambandinu. Markmiðið er að framleiða kennslufnið sem á að vera aðgengilegt öllum þjálfaraáttum að kostnaðarlausu, hvar sem þeir eru miðkennir í heiminum.

Mikil þekking og reynsla hér á landi

Hilmar Snorrason er skólustjóri Slysvarnarskóla sjómanna

og hefur umsjón með aðkomu Slysvarnarskólans Landbjörgar að verkefni. Hann segir framtakið tímabært og ákaflega þarft.

„Ábyrgun á þessu svæði er altíð að aukast og umferdin erfið þrjú. Á hinn bóginn er eftirt á fylgjust með sjóferðum á þessum skóðum. Fólk getur siglt á stórnáttúru summan tír Miðjarðarhafi og alla leið norður eftir en þess að tilkynna um það sérstaklega. Þá er alveg upp og ofan hvert fólk er nægilega við búið eða því sér grein fyrir því hvaða hættur lymast í norðurhófum.

Væðtran getur verið óbáð og er alveg ódrettkanleg. Hér er bæði kalt og heitta á fangum sem verður að kunna að bregðast við og hlífsmis okapar miða hættu. Þetta hlífsmis kannski eins og sjálfaghtur hlífis fyrir okkur sem þóm á Íslandi en það á ekki við um alla. Svo verða sjófarendur að átta sig á því að þeir eru komnir langt frá byggju bóli, svo viðbragðstími

þjögurarnabla getur verið langur.“

Á Íslandi eru allir sjómenn skyldu til þess að þreyta slysvarnarskólunni en slíkar reglur eru ekki í gildi annars staðar. Þá er engum slíkum kvóðum til að dreifa þar sem skemmtisiglingar eru annars vegar. Verkefnið snýr einmitt að því að gera kennslufni um siglingar á norðurslóðum aðgengilegt fyrir þessa hópa. Hilmar segir framlagðalendinga til verkefnisins ákaflega þýðingarmikið.

„Við íslendingar höfum auðvitað sótt sjómis á þessu svæði öldum saman, svo hér hefur byggst upp mikil reynsla og þekking á náttúruöflumum sem við er að stj. Við höfum reynt hvað sjórin getur verið hættulegur og höfum löngum lagt mikið upp úr því að vera fær í flotan sjó. Slysvarnarskólunni hefur til að mynda verið starfræktur í um 30 ár og nú er það svo að allir sjómenn, hvort sem þeir vinna á stórfelms frystingara eða

litilli trillu, verða að sækja námskeið. Þess vegna erum við einkar vel í stakk bóin til þess að koma að hönnun kennslufnis af þessu tagi. Svo má ekki gleyma því að samskiptin við hafnir og hættur þess eru okkur svo eðlileg. Á Íslandi lara allir að sýnda, bara svo og nefnt dæmi, en það á alls ekki við í öðrum löndum. Auðvitað er það okkur líka mikilvægt að efla tengsl við erlenda aðila í gegnum svona samvinna. Við erum að vinna með sjóþjófvarnarlögum og tækniof menntastofnunum. Samvinnan eflir okkur öll.“

Sjófarendur hvattir til þátttöku

Að sögu Hilmar er lögð hófuðhæðisá á að kennslufnið verði aðgengilegt sem flestum. „Við gerum ráð fyrir að efnir verði rafrænt og aðgengilegt á vefnum að svo miklu leyti sem það er gerlegt. Þannig á fólk að hafa aðgang að kennsluögnunum á netinu og geta farið yfir efnir hvarna þjá sér en komið er og tekið þró þjá þjálfarnaríðum. Hins vegar verða alltaf einhverjar þættir sem nauðsynlegt er að þjálla. Verklaga eða í hóp.“

Verkefnið felur í sér viðamikla

efnisöflun sem meðal annars fer fram á vefnum. Á heimasíðu verkefnisins, www.smacs-project.eu, gefst almenningi tækifæri til þess að taka þátt og deila sínu reynslu. „Við höfum útbúið spurningalista sem fljótlegt er að svara en veita okkur dýrmætar upplýsingar. Þátttakendur eru fyrst boðin að svara fásínum spurningum um sjálfa sig, til dæmis um starf eða hvaða reynslu þeir hafi af sjósókn, svo fylgja spurningar sem taka mið að því. Það eru til að mynda ólíkar spurningar lagðar fyrir sjómenn annars vegar og þá sem vinna við eftirlit í landi hins vegar. Við hvetjum alla sjófarendur og alla þá sem tengjast sjóferðum á einhverri hátt til þess að taka þátt. Þeirra framlag er okkur mjög mikilvægt og verður til þess að auka öryggi sjófarenda,“ segir Hilmar að lokum.

SÍMANNADAGSLIÐ
LANDSBJÖRG